

<https://slmk.org/nyheter-press/karnvapenutredningen-raderade-mailkonton-och-hemliga-referensgrupper/>

KÄRNVAPENUTREDNINGEN: RADE-RADE MAILKONTON OCH HEMLIGA REFERENSGRUPPER

14 juni 2019

Hur gick det egentligen till när Lars-Erik Lundin drog slutsatsen att Sverige inte ska gå med i FN:s kärnvapenförbud? Eftersom utredningen på flera ställen saknar referenser så är svaret långt ifrån givet. I magasinet ETC beskriver Stina Oscarsson sin jakt på förklaringar. Det som kommit fram längst vägen borde uppröra många.

En statlig utredning omfattas av offentlighetsprincipen. Men när Oscarsson i våras begärde ut all e-post från det konto som Lundin använt under utredningen, blev svaret från UD nej. Närmare bestämt skrev de att Lundins e-postkonto har upphört och att det inte går att eftersöka mail från kontot. ”Det är inte heller möjligt att ta fram en e-postlogg för utredningstiden. Din begäran kan därför inte efterkommas.”

Har UD raderat Lundins mailkonto, trots att det är offentlig handling?

Oscarsson har även grävt i frågan om utredningens referensgrupp, något som även Läkare mot Kärnvapen undersökt. När vi i våras ställde frågan till Lundin om vilka som ingått i referensgruppen, så ville han inte svara. Vi ställde därför frågan till UD som svarade att referensgruppen inkluderat representanter från Inspektionen för strategiska produkter (ISP), Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) samt Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) samt Utrikesdepartementet och Försvarsdepartementet. Det innebär att referensgruppens sammansättning gett vikt till försvars- och exportkontrollperspektivet. Mer expertis inom nedrustning och folkrätt, även från civilsamhället, borde ha funnits med – som i regeringens folkrätts- och nedrustningsdelegation.

Trots att direktiven anger att utredningen skulle ha en referensgrupp går det alltså inte att få en deltagarlista över vilka personer som har ingått. Men problemen slutar inte där.

Denna referensgrupps arbete saknar helt transparens. Stina Oscarsson har frågat om det finns information om hur gruppen har tillsatts, eller kanske mötesprotokoll? UD svarar att ”kontakterna med referensgruppen varit informella och utfördes utan protokoll.”

Låter det illa? Det kommer mera. När Läkare mot Kärnvapen häromveckan frågade en av myndigheterna i referensgruppen hur arbetet i gruppen gick till, så möttes vi av oförståelse. Myndigheten hade inte deltagit i några möten med andra myndigheter, och aldrig hört talas om någon referensgrupp. Vi har förstås ställt en uppföljande fråga till UD:s enhet för nedrustning och icke-spridning, som är ansvariga för utredningen. Vi väntar fortfarande på svar.

Hur låg nivå får en statlig utredning hålla när det gäller insyn och transparens? Till skillnad från processerna i Norge, Nederländerna och Schweiz har Sverige valt modellen med en enmansutredning för att undersöka frågan om FN:s kärnvapenförbud. Det betyder att frågan om referensgrupp blir väldigt viktig för att säkerställa att utredningen baseras på olika perspektiv och expertis inom alla relevanta fält.

Efter några veckor fick Stina Oscarsson ut hela utredningens ärendemapp från UD. Läs-

ningen gjorde henne förbluffad.

”Det som sparats för eftervärlden handlar om totalt nio mail som i huvudsak skickats från fredsorganisationer inom det civila samhället. Och av de tankar de framför finns knappt ett spår i utredningen.”

Hela artikeln finns att läsa i ETC magasin idag (<https://www.etc.se/prenumerera>)

Sofia Tuvestad, SLMK